

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.922/2017/9.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Székely Ákos, a tanács elnöke
Dr. Sebe Mária, előadó bíró
Dr. Márki Zoltán, bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2017. december 19.
Az ügy tárgya: adócsalás büntette és más bűncselekmények
Terhelt: I. rendű és társa

Első fok: Szegedi Járásbíróság, 3.B.1271/2014/19., ítélet, tárgyalás,
2016. április 13.
Másodfok: Szegedi Törvényszék, 2.Bf.1172/2016/4., ítélet, nyilvános ülés,
2017. március 21.

Az indítvány előterjesztője: I. rendű és II. rendű terhelték védője

Az indítvány iránya: a terhelték javára

Rendelkező rész

A Kúria az adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a védő által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szegedi Járásbíróság 3.B.1271/2014/19. számú, illetve a Szegedi Törvényszék 2.Bf.1172/2016/4. számú ítéletét I. rendű és II. rendű terhelték tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Szegedi Járásbíróság a 2016. április 13-án kihirdetett 3.B.1271/2014/19. számú ítéletével I. rendű és II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 2 rendbeli - egy esetben folytatólagosan elkövetett - adócsalás büntetéseben [1978. évi IV. törvény (a továbbiakban korábbi Btk.) 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés], 2 rendbeli magánokirat-hamisítás vétségében (korábbi Btk. 276. §) és számvitel rendje megsértésének büntetéseben [korábbi Btk. 289. § (1) bekezdés a) és b) pont, (4) bekezdés a) pont], mely bűncselekményeket II. rendű terhelt bűnsegédként valósított meg. Ezért - halmazati büntetésül - I. rendű terheltet 2 évi börtönre és 200.000 forint pénzmellékbüntetésre, II. rendű terheltet pedig 1 év 6 hónapi börtönre és 200.000 forint pénzmellékbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés

végrehajtását mindkét terhelt esetében 2 évi próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett a bűnjelként lefoglalt dolgok kiadásáról és egyetemlegesen kötelezte a terhelteket a felmerült bűnügyi költség viselésére.

- [2] Az elsőfokú ítélet ellen bejelentett védelmi fellebbezések alapján másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék a 2017. március 21-én jogerős 2.Bf.1172/2016/4. számú ítéletével a börtönbüntetés tartamát I. rendű terhelttel szemben 1 évre, II. rendű terhelt esetében 8 hónapra enyhítette és a pénzmellékbüntetés kiszabását mindkettőjükénél mellőzte. Ezt meghaladóan I. rendű és II. rendű terheltekkel szemben helybenhagyta az elsőfokú határozatot.
- [3] Az elsőfokú ítélettel megállapított és a másodfokú bíróság által helyesbítéssel irányadónak tekintett tényállás szerint I. rendű terhelt 2008. június 24. napja és 2011. január 10. napja között a ténylegesen alvállalkozóként építőipari tevékenységet végző és negyedéves bevallásra kötelezett 1. számú Kft. ügyvezetője volt. A 2. számú Kft. fő tevékenysége lakó- és nem lakóépület építése volt, 2009. május 14. napja és 2011. január 4. napja között a társaság ügyvezetője az I. rendű terhelt unokatestvére, II. rendű terhelt volt. I. rendű terhelt kérésére, fizetendő adójának csökkentése, illetve a beszerzést terhelő levonható adó mértékének növelése érdekében a II. rendű terhelt a 2. számú Kft. nevében számlákat állított ki és írt alá, hogy azokat az I. rendű terhelt adóbevallásában felhasználhassa. Ténylegesen a számlákon feltüntetett gazdasági esemény az 1. számú Kft. és a 2. számú Kft. között nem jött létre. A II. rendű terhelt által átadott összesen kilenc darab számla felhasználásával I. rendű terhelt valótlan tartalmú adóbevallások benyújtásával az APEH Dél-Alföldi Regionális Igazgatóságát, mint illetékes adóhatóságot megtévesztette és e magatartásával 2009. II. negyedévben az állami költségvetést megillető adóbevételét áfa adónemben 1.330.000 forinttal, 2009. IV. negyedévében 3.226.000 forinttal (együttesen: 4.556.000 forinttal), társasági adónemben pedig 2009. évben 8.053.000 forinttal csökkentette. A szabályszerű számviteli bizonylatnak nem tekinthető, valótlan tartalmú számláknak a kft. könyvelésében szerepeltetésével megszegte a számviteli törvény előírásait és ezzel a 2009. évi beszámolójában a saját tőke, valamint a mérleg főösszeg vonatkozásában 20 %-ot meghaladó lényeges hibát idézett elő. Mindehhez a II. rendű terhelt szándékosan segítséget nyújtott.

II.

- [4] A jogerős ítélet ellen a terheltek védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontját megjelölve.
- [5] Indokai szerint az adócsalás büntetében törvénysértően állapították meg a terheltek bűnösségét, mivel az igazságügyi könyvszakértő a nyomozó hatóság kirendelő határozatában meghatározott szakértői módszernek megfelelően az állami költségvetést társasági adónemben ért kár mértékét úgy állapította meg, hogy az adóalap meghatározásakor kizárólag a bevétellel számolt és figyelmen kívül hagyta a költségeket. Az elsőfokú bíróság elfogadta, hogy a számlákon szereplő munkák megvalósultak, csupán azt állapította meg, hogy a 2. számú Kft. által az 1. számú Kft. felé kiállított számlákon szereplő munkát nem a 2. számú Kft. végezte el. Ha azonban a fiktív számlákon szereplő munkát az 1. számú Kft. valósította meg, az azzal járó költségek is e társaságnál merültek fel, így azokat a társasági adó alapjánál figyelembe kellett volna venni. Ennek hiányában megalapozatlan a szakvéleményben meghatározott adóalap és az annak alapján kiszámolt adó is. Ezt támasztják alá a magánszakértő által hivatkozott eseti döntések is. E jogszabálysértés a költségek becslésével már nem küszöbölhető ki, ezért e cselekmény tekintetében a terheltek felmentésének és velük szemben lényegesen enyhébb joghátrány, pénzbüntetés kiszabásának van helye.

III.

- [6] A Legfőbb Ügyészség BF.935/2017/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt nem tartotta alaposnak.
- [7] Kifejtette, hogy a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára alapított felülvizsgálati indítvány, amely szerint a terheltek bűnösségét adócsalás büntetében törvénysértően állapították meg, törvényben kizárt. A Be. 423. § (1) bekezdés szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, amely a jelen rendkívüli jogorvoslat során nem támadható. Ebből adódóan a jogerős ítéleti tényállás megalapozottsága nem vizsgálható, nincs lehetőség a bizonyítási eljárás mikénti lefolytatásának, a bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenységének és ezen keresztül a bűnösség kérdésének vitatására sem. A felülvizsgálati indítvány valójában a társasági adó tekintetében okozott vagyoni hátrány összegét, megállapításának mikéntjét, a nyomozás során beszerzett szakvélemény értékelését sérelmezi. A felülvizsgálati eljárásban érvényesülő tényálláshoz kötöttségből következik, hogy a vagyoni hátrány összege az irányadó tényállás része, amely a felülvizsgálati eljárásban vitássá nem tehető. Az irányadó tényállás - a felülvizsgálati indítvány érveivel szemben - nem tartalmazza, hogy a 2. számú Kft. által kiállított számlák szerinti munkálatokat minden esetben ténylegesen az 1. számú Kft. végezte el. A felülvizsgálati indítvány érveit olyan körülményre, a fiktív számlák szerinti munkálatokat elvégző 1. számú Kft. oldalán felmerülő költségekre alapítja, amelynek ténybeli alapja a jogerős ítéletből hiányzik.
- [8] Az eljáró bíróságok feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést sem vettek. Erre figyelemmel mindkét terhelt tekintetében a felülvizsgálati indítvány elutasítását indítványozta.

IV.

- [9] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdés első fordulata szerint tanácsulésen bírálta el.
- [10] A védő felülvizsgálati indítványa nem alapos.
- [11] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdés a)-g) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető. A törvényi feltételeknek megfelelő törvényes ok a felülvizsgálatra, ha a bíróság jogerős ítéletében törvénysértően állapítja meg a terhelt büntetőjogi felelősségét [Be. 416. § (1) bekezdés a) pont], vagy törvénysértő büntetést szab ki [Be. 416. § (1) bekezdés b) pont]. A felülvizsgálatot lehetővé tevő eljárási szabálysértéseket pedig a törvény taxative sorolja fel [Be. 416. § (1) bekezdés c) és d) pont]. Végül a Be. 416. § (1) bekezdése pedig valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, miszerint felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős ügyszólatra határozata ellen van helye.
- [12] A Be. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható.
- [13] Felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak nincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés]. Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására. A jogkövetkeztetések - így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának - helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.
- [14] A Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására az anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

- [15] A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján felülvizsgálatnak akkor van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályainak megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak, illetőleg a büntetés végrehajtását a korábbi Btk. 90. §-ában foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel.
Következésképpen a hibás minősítés nem önmagában, hanem csak akkor képez felülvizsgálati okot, ha a helyes minősítéshez képest a kiszabott büntetés (alkalmazott intézkedés, illetőleg a büntetés felfüggesztése) törvénysértő. Másfelől viszont helyes minősítés esetén is felülvizsgálatnak van helye, ha a kiszabott büntetés (alkalmazott intézkedés, illetőleg a büntetés felfüggesztése) önmagában a büntető anyagi jog (más) szabályát sérti. Ha azonban a minősítés törvényes és az annak alapján kiszabott büntetés (alkalmazott intézkedés) is megfelel a büntető anyagi jog szabályainak (illetve a büntetés végrehajtásának felfüggesztése sem ütközik a korábbi Btk. 90. §-ába), akkor - a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja szerinti okból - nincs lehetőség a jogerős határozat megváltoztatására.
- [16] A felülvizsgálati eljárás alapja a megállapított ítéleti tényállás - amely az elkövetési értéket rögzíti -, amely kötelezően irányadó. Ehhez képest az elkövetési érték vitatása, illetve a szakértői bizonyítás iránti kifogás a bíróság ítéleti tényállást megállapító mérlegelő tevékenységét támadja, amely felülvizsgálati eljárásban kizárt. Vagyon elleni, pénzügyi bűncselekmények elbírálása esetén az elkövetési érték, a kár, vagy a vagyoni hátrány összege a történeti tényállás része, így annak támadása felülvizsgálati eljárásban akkor is a törvénytől fogva kizárt, ha ez minősítésváltozást eredményezne.
- [17] A jelen ügyben az irányadó tényállásban rögzítettek szerint az I. rendű terhelt - a II. rendű terhelt által e célból kiállított - valótlan tartalmú számláknak a cég könyvelésbe állításával és adóbevallásnál történt felhasználásával, az adóhatóság megtévesztésével 2009. évre általános forgalmi adó adónemben 4.556.000 forinttal, társasági adónemben pedig 8.053.000 forinttal csökkentette az állami költségvetést megillető adót. Egyben a nem szabályszerű számviteli bizonylatok számviteli nyilvántartásba vételével megszegte a Számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 165. § (2) bekezdésében, valamint a 166. § (2) bekezdésében írtakat és e szabályszegésekkel összefüggésben a gazdasági társaság 2009. évi beszámolójában lényeges hibát idézett elő.
- [18] Az elkövetéskor hatályos korábbi Btk. 310. § (1) bekezdése szerint adócsalást követ el, aki az adókötelezettség megállapítása szempontjából jelentős tényre (adatra) vonatkozóan valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, vagy ilyen tényt (adatot) a hatóság elől elhallgat, és ezzel vagy más megtévesztő magatartással az adóbevételt csökkenti, a (3) bekezdés szerint súlyosabban minősül a cselekmény, ha a bűncselekmény folytán az adóbevétel jelentős mértékben [korábbi Btk. 138/A. § c) pont: 2 millió forintot meghaladó, de 50 millió forintot el nem érő összegben] csökken. A korábbi Btk. 276. §-a értelmében magánokirat-hamisítást követ el, aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot használ. A korábbi Btk. 289. § (1) a-b) pontjai szerint a számvitel rendjének megsértését valósítja meg, aki a számvitelről szóló törvényben előírt beszámoló készítési, könyvvizsgálati kötelezettségét megszegi, illetve a bizonylati rendet megsérti, és ezzel a vagyoni helyzetének áttekintését, illetőleg ellenőrzését megnehezíti. Súlyosabban minősül a cselekménye, ha az adott üzleti évet érintően a számvitelről szóló törvény szerinti megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibát idéz elő.
- [19] A kifejtettek értelmében tehát a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás alapján az alapügyben eljáró bíróság a terheltet bűnösségét a büntető anyagi jog sérelme nélkül állapította meg, mind bűnösségük kimondása, mind cselekményeik jogi minősítése törvényes.

- [20] Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatot a Be. 426. §-a szerint hatályában fenntartotta.

V.

- [21] A fellebbezés és a felülvizsgálat kizártságára, valamint az indítvány megismétlésének tilalmára vonatkozó figyelmeztetés a Be. 3. § (4) bekezdésén, illetve a 416. § (4) bekezdés b) pontján, továbbá a Be. 418. § (3) bekezdésén és a 421. § (2) és (3) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2017. december 19.

Dr. Székely Ákos s.k. a tanács elnöke, Dr. Sebe Mária s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

Kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző